

Provincie Noord-Brabant

Vergunningplicht natuurbeheer en -herstelmaatregelen Natura 2000

Handreiking

Voorwoord

Deze handreiking vervangt de eerdere handreiking: 'Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant vergunningplicht Wet natuurbescherming voor Natura 2000-natuurherstelmaatregelen' vastgesteld op 25 mei 2021. In deze handreiking zijn categorieën van activiteiten benoemd waarvoor geen vergunningplicht voor een Natura 2000-activiteit geldt. In de vorige versie waren dit vijf categorieën (A t/m E). Dat is in deze handreiking teruggebracht naar twee categorieën:

1. Maatregelen die zijn opgenomen in een Natura 2000-beheerplan,
2. Maatregelen die (nog) niet zijn opgenomen in een Natura 2000-beheerplan maar direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied.

Uitgangspunten

Deze handreiking met de daarin opgenomen bepalingen is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan de instandhouding van Natura 2000-gebieden. Deze handreiking is bedoeld als handvat om te beoordelen of voor een concreet project een vergunningplicht geldt voor een Natura 2000-activiteit. Dat begint met de beoordeling of een project kwalificeert als een Natura 2000-activiteit zoals bedoeld in de Omgevingswet: alleen dan geldt een vergunningsplicht voor een Natura 2000-activiteit. Deze toets staat los van de toets of er een omgevingsvergunning nodig is voor andere activiteiten, zoals een flora- en fauna-activiteit. Om hier duidelijkheid over te krijgen kan een vergunningcheck gedaan worden via het omgevingsloket: <https://omgevingswet.overheid.nl/checken/nieuw/stap/1>.

Aan deze handreiking kunnen geen rechten worden ontleend. De handreiking is een duiding van wet- en regelgeving. De handreiking heeft daardoor niet het karakter van een besluit en is niet op enig rechtsgevolg gericht. Met de handreiking worden dus geen vrijstellingen in het leven geroepen. Indien in gevallen zoals bedoeld in deze handreiking een oordeel wordt gegeven over een vergunningsplicht dan dient die reactie gezien te worden als een 'expert-oordeel' op dat moment en dus een inschatting.

Wettelijke grondslag

Op basis van artikel 5.1 lid 1 sub e van de Omgevingswet (OW) is het verboden om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten. Onder een Natura 2000-activiteit wordt verstaan (artikel 1.1, begripsbepaling OW): activiteit, inhoudende het realiseren van een project als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Geen vergunningplicht voor een Natura 2000-activiteit

Voor Natura 2000-instandhoudingsmaatregelen die genoemd zijn in Natura 2000-beheerplannen geldt géén omgevingsvergunningplicht voor een Natura 2000-activiteit. Ook voor maatregelen die niet specifiek zijn genoemd in een Natura 2000-beheerplan, geldt niet in alle gevallen een omgevingsvergunningplicht voor een Natura 2000-activiteit. De gevallen waarin geen vergunningplicht geldt voor een Natura 2000-activiteit zijn:

1. De maatregel is opgenomen in een Natura 2000-beheerplan.

Als de geplande activiteit een zogenoemde instandhoudingsmaatregel is die al in een Natura 2000-beheerplan opgenomen is, geldt geen vergunningplicht voor een Natura 2000-activiteit (dit geldt rechtstreeks op basis van artikel 11.18 Bal en 11.19 Bal en 3.8 lid 3 Ow). Het is mogelijk om een advies van een ecooloog en/of hydroloog van de provincie te vragen om te beoordelen of de maatregel is opgenomen in een beheerplan.

2. De maatregel is (nog) niet opgenomen in een Natura 2000-beheerplan, maar houdt direct verband met of is nodig voor het beheer van een Natura 2000-gebied.

In dat geval is er geen sprake van een Natura 2000-activiteit zoals bedoeld in de Omgevingswet, waardoor hiervoor dus geen vergunningplicht geldt. Voor deze activiteiten is het mogelijk om een advies van een ecooloog en/of hydroloog van de provincie te vragen om te beoordelen of de maatregel direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Daarbij kan gedacht worden aan:

- maatregelen die (nog) niet zijn opgenomen in een beheerplan, maar wel strikt noodzakelijk zijn voor de instandhoudingsdoelen, zoals een nieuwe Natura 2000-instandhoudingsmaatregel;
- maatregelen die (nog) niet zijn opgenomen in beheerplan en die 'per saldo' een positief effect hebben op de instandhoudingsdoelen, zoals maatregelen die in het kader van het Natuur Netwerk Brabant of de Kaderrichtlijn Water gelijktijdig worden uitgevoerd met instandhoudingsmaatregelen;
- maatregelen die noodzakelijk zijn om de herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren, dan wel om eventuele nadelige gevolgen van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Indien er ook andere maatregelen in een project worden uitgevoerd die niet direct noodzakelijk zijn voor de instandhoudingsdoelen, dan wordt per geval beoordeeld of voor de maatregel een vergunningsplicht geldt. De initiatiefnemer kan ook vooraf de keuze maken om voor deze andere maatregelen een vergunningaanvraag te doen.

3. *De maatregel heeft geen verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied.*

Dat kan het geval zijn indien:

- de stikstofdepositie als gevolg van de activiteit afgerond niet hoger is dan 0,00 mol N/ha/j, of
- de activiteit voldoet aan de criteria zoals verwoord in de uitspraak 'Porthos', dus de activiteit:
 - heeft een kleine, tijdelijke stikstofdepositie in de 'aanlegfase', én
 - veroorzaakt geen extra stikstofdepositie (0,00 mol N/ha/jaar) in de 'gebruiksfase', én
 - is onderbouwd met een voldoende gedegen ecologische voortoets waarin rekening is gehouden met de specifieke lokale omstandigheden.

Deze handreiking ziet niet op de gevallen zoals bedoeld in categorie 3.

Valt de maatregel die moet worden uitgevoerd niet onder één van de hierboven genoemde categorieën, dan moet zonder meer een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit worden aangevraagd.

Natura 2000-activiteit

Bij activiteiten die niet direct bijdragen aan natuurherstel of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar die in samenhang met de natuurherstelmaatregelen worden uitgevoerd, wordt beoordeeld of er wel of niet een vergunning nodig is. Als significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied door dat project op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, dan moet een passende beoordeling worden gemaakt en dient er een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit aangevraagd te worden. Een voortoets kan hier duidelijkheid over geven. Indien het project dat niet direct bijdraagt aan

natuurherstel of beheer van het Natura 2000-gebied zorgt voor een toename van de stikstofdepositie $>0,00 \text{ mol/ha/j}$, dan dient aanvullend een ecologische voortoets gedaan te worden. Zie hiervoor onder andere de criteria uit de uitspraak 'Porthos'. Bij de beoordeling is van belang dat bepaalde instandhoudingsmaatregelen uitsluitend kunnen worden gerealiseerd als rechtstreeks hieraan gekoppelde maatregelen (integraal en gebiedsgericht werken) ook uitgevoerd worden.

Aandachtspunten

- In alle gevallen geldt dat bij de uitvoering de uitstoot van stikstof zoveel als mogelijk beperkt dient te worden, zodat mogelijk negatieve effecten op natuurwaarden worden voorkomen. Dat betekent het gebruik van methoden en technieken die de emissie van stikstof zoveel als redelijkerwijs mogelijk beperken. De uitvoerende partij neemt dit op als criterium bij een aanbesteding.
- Deze handreiking ziet alleen op de Natura 2000-activiteit. Daarnaast kunnen andere vergunningplichtige activiteiten aan de orde zijn, zoals flora en fauna, kap en herplant, ontgroning, een milieubelastende activiteit etc.
- Er dient gewerkt te worden volgens door de ministervan Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur goedgekeurde ecologische gedragscodes.

Meer weten?

In het stappenplan op de volgende pagina's worden deze categorieën verder uitgelegd en wordt praktisch toegelicht hoe een verzoek om advies gedaan kan worden.

Stappenplan

Categorie	Actie	Reactie	Gevolg voor maatregel
1. Maatregel die concrete invulling geeft aan de instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen uit een Natura 2000-beheerplan.	Bij twijfel maatregel voorleggen aan ecologen en hydrologen van de provincie* via: natura2000@brabant.nl .	1. De provincie bevestigt in een brief aan de initiatiefnemer dat er geen vergunningplicht voor een Natura 2000-activiteit geldt voor de betreffende maatregel.	De maatregel kan worden uitgevoerd, mits wordt voldaan aan de algemene zorgplicht. Tevens dient beoordeeld te worden of er vergunningen nodig zijn voor andere activiteiten dan de Natura 2000-activiteit.
2. Maatregel is (nog) niet opgenomen in een beheerplan, maar: • is wel strikt noodzakelijk voor de instandhouding van het gebied; Of • wordt in het kader van NNB of KRW gelijktijdig uitgevoerd en heeft per saldo een positieve bijdrage op het gebied; Of • is noodzakelijk om de herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren, dan wel om eventuele nadelige gevolgen van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.	Maatregel voorleggen aan ecologen en/of hydrologen van de provincie met onderbouwing* via: natura2000@brabant.nl .	2. De provincie geeft via een brief aan de initiatiefnemer aan dat er een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit nodig is.	De maatregel mag niet worden uitgevoerd totdat de omgevingsvergunning voor de Natura 2000-activiteit is verleend. Tevens dient beoordeeld te worden of er vergunningen nodig zijn voor andere activiteiten dan de Natura 2000-activiteit.

* Voor de onderbouwing van de maatregelen in de beiden categorieën verwachten we de volgende informatie:

1. Een gedetailleerde projectomschrijving inclusief plattegrond/tekening.
2. Een beschrijving van het doel van de ingreep.
3. Een verwijzing naar de relevante instandhoudingsdoelstellingen of passende maatregelen, zoals omschreven in een beheerplan en/of een aanwijzingsbesluit.
4. Een onderbouwing dat onderhavige maatregel strikt noodzakelijk is voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied; of
Een onderbouwing dat onderhavige maatregel per saldo een positief effect heeft op de instandhoudingsdoelen; of
Een onderbouwing dat onderhavige maatregel noodzakelijk is om de herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren, dan wel om eventuele nadelige gevolgen van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Vergunningplicht natuurbeheer en -herstelmaatregelen Natura 2000 - handreiking

Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12

www.brabant.nl

Januari 2025